

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Πολυτεχνική Σχολή

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Δορυφορικά Συστήματα

Ιωάννης Φαρασλής

Είδη Δορυφόρων

Οι πιο διαδεδομένοι δορυφόροι είναι :

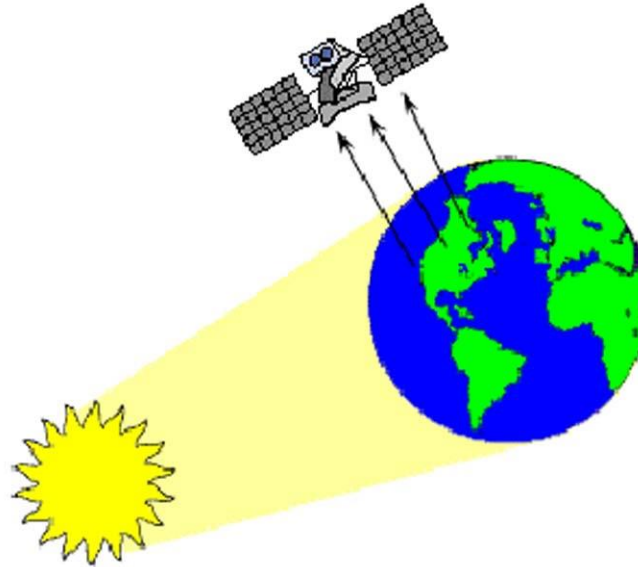
- Τηλεπικοινωνιακοί - τηλεόρασης
- Μετεωρολογικοί, ελέγχουν τις ατμοσφαιρικές συνθήκες πίεση, ταχύτητα ανέμου και προσφέρουν στοιχεία για καιρικές προβλέψεις.
- Ωκεανογραφικοί, ελέγχουν τα θαλάσσια ρεύματα, καταγράφουν τη θερμοκρασία της επιφάνειας της θάλασσας, τη ρύπανση των θαλασσών.
- Χαρτογραφικοί, καταγράφουν τις χρήσεις γης, τη βλάστηση, τον τύπο του γεωλογικού στρώματος, τους υδάτινους πόρους.
- Στρατιωτικοί

Συστήματα Τηλεπισκόπησης

- Παθητικά συστήματα καταγραφής
- Ενεργητικά συστήματα καταγραφής (radar)

Παθητικά συστήματα καταγραφής

- Εξαρτώνται από εξωτερική πηγή ενέργειας (ΗΛΙΟΣ)
- Καταγραφή της ανακλώμενης – εκπεμπόμενης ηλιακής ακτινοβολίας

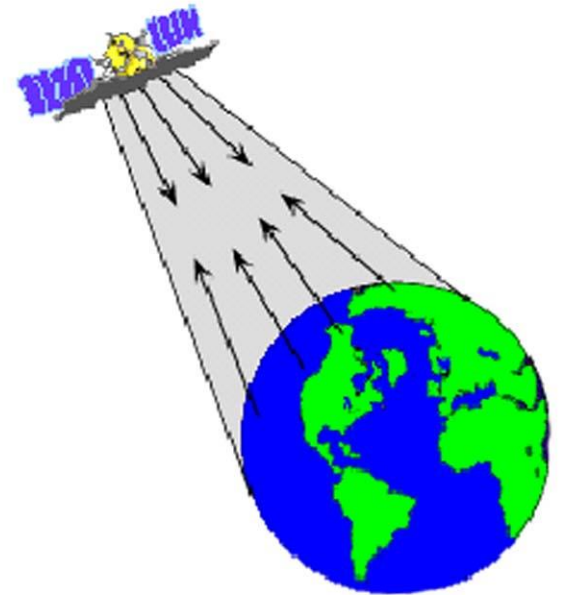
Ενεργητικά συστήματα καταγραφής (radar)

➤ Έχουν δική τους πηγή ενέργειας

➤ Πλεονέκτηματα :

Επιχειρησιακή ικανότητα μέρα & νύχτα

Παρατήρηση περιοχών με νεφοκάλυψη

Τροχιές Δορυφόρων

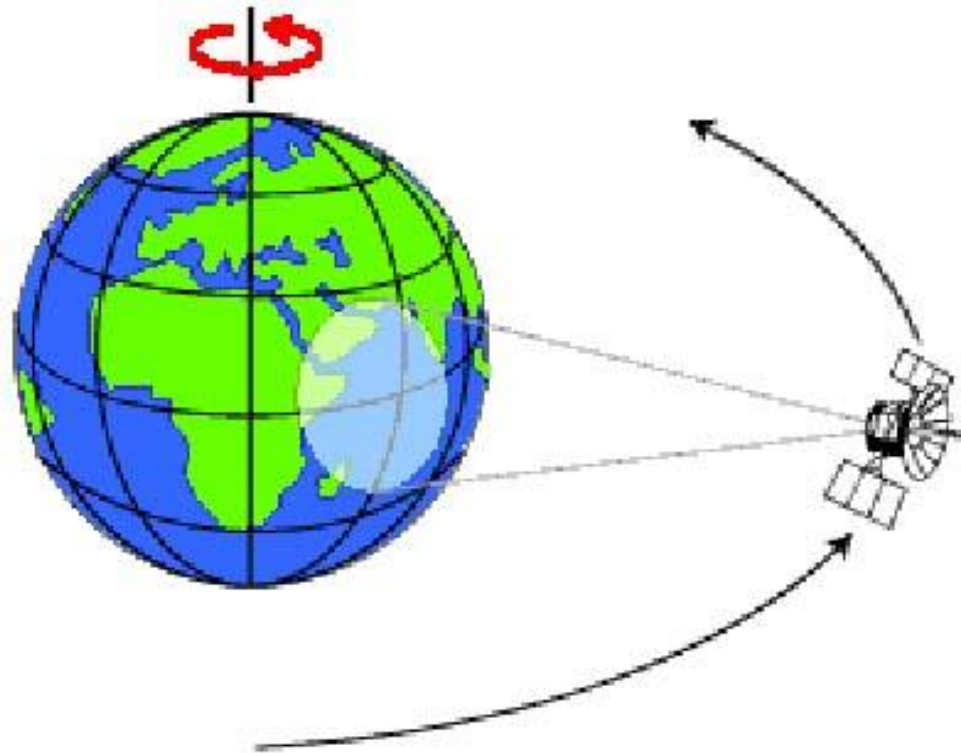
Δύο κατηγορίες δορυφόρων ανάλογα με την τροχιά τους:

➤ Γεωστάσιμοι: Ακολουθούν τον ισημερινό και φαίνονται σαν ακίνητοι από την γη.

➤ Ηλιοσύγχρονοι: Πάνω από την περιοχή την ίδια ώρα κάθε φορά.

Γεωστάσιμοι Δορυφόροι

- Ύψος πτήσης 36000 Km → μικρή διακριτική ικανότητα

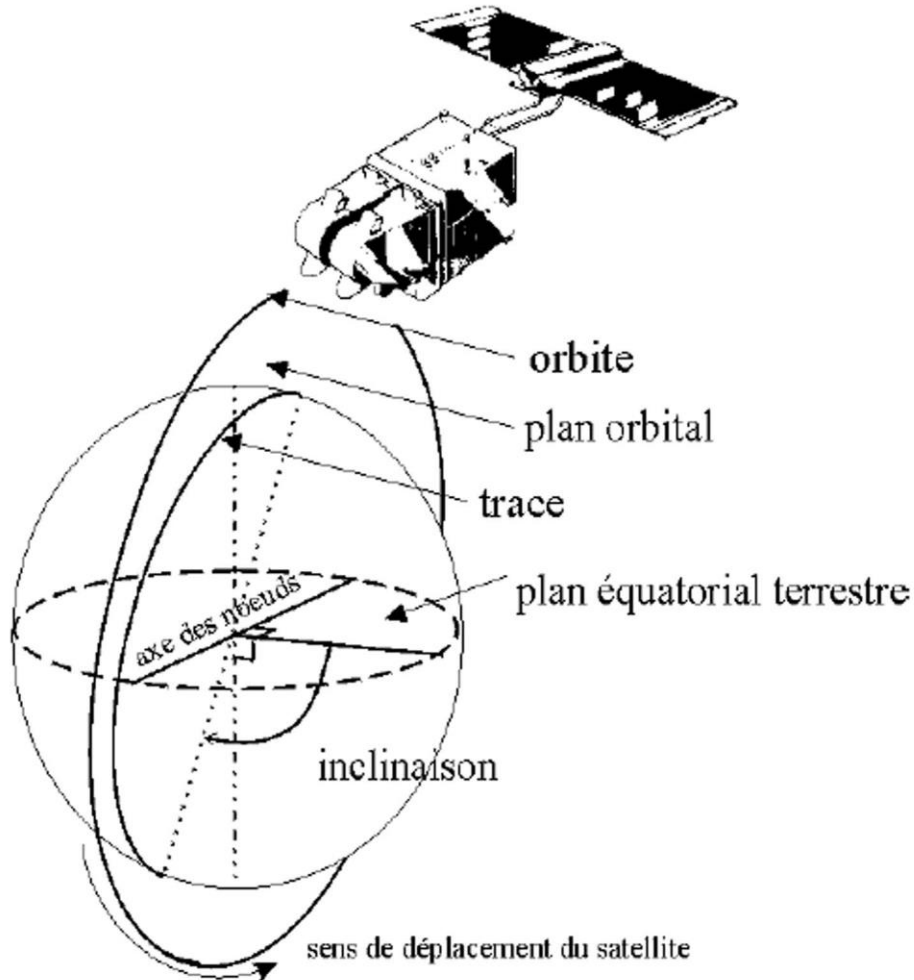

Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα Γεωστάσιμων Δορυφόρων

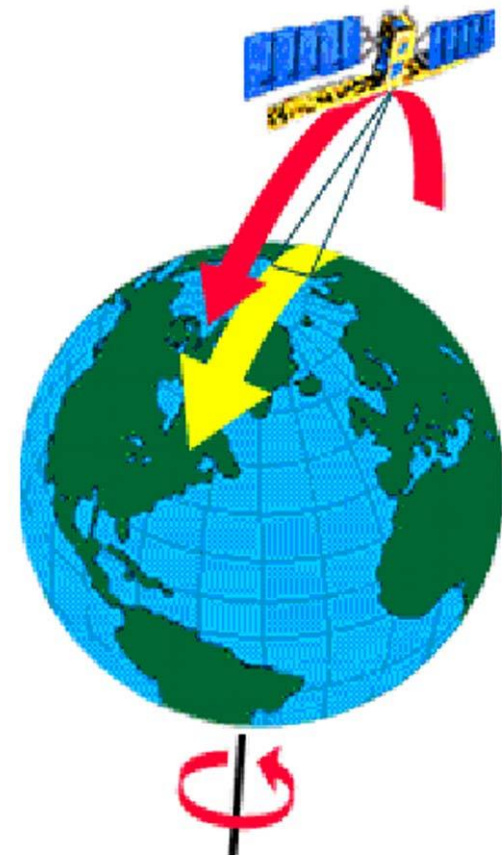
- Πλεονεκτήματα:
  - ✓ Μεγάλη χωρική κάλυψη
  - ✓ Συνεχή παρατήρηση της ίδιας περιοχής της επιφάνειας της γης
  - ✓ Ένα επίγειο τμήμα είναι αρκετό για έλεγχο και ρυθμίσεις του δορυφόρου
- Μειονεκτήματα
  - ✓ Δεν καλύπτονται οι περιοχές των πόλων
  - ✓ Δεν υπάρχει δυνατότητα υψηλής ευκρίνειας καταγραφής στο έδαφος
  - ✓ Κατά την έκλειψη του δορυφόρου από τη γη υπάρχουν διαταραχές στην παροχή ηλεκτρισμού.

Δορυφόροι Πολικής Τροχιάς

- Ύψος πτήσης 36000 Km μεταξύ 800 και 900 Km.
- Τροχιά Πολική : Κίνηση Βορρά προς Νότο

Données orbitales d'un satellite (adapté de JM. Gilliot, 1994)

Ηλιοσύγχρονη Τροχιά

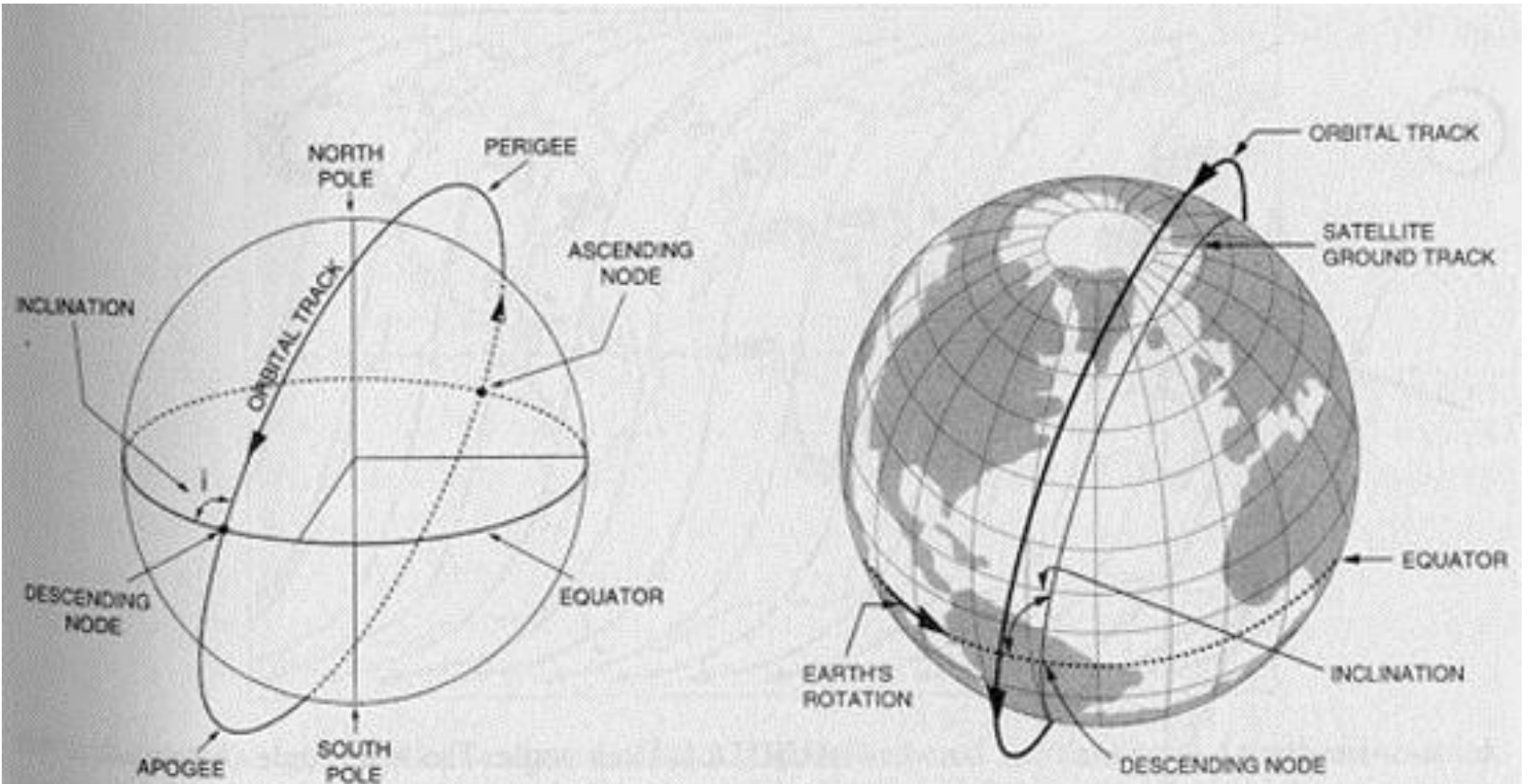
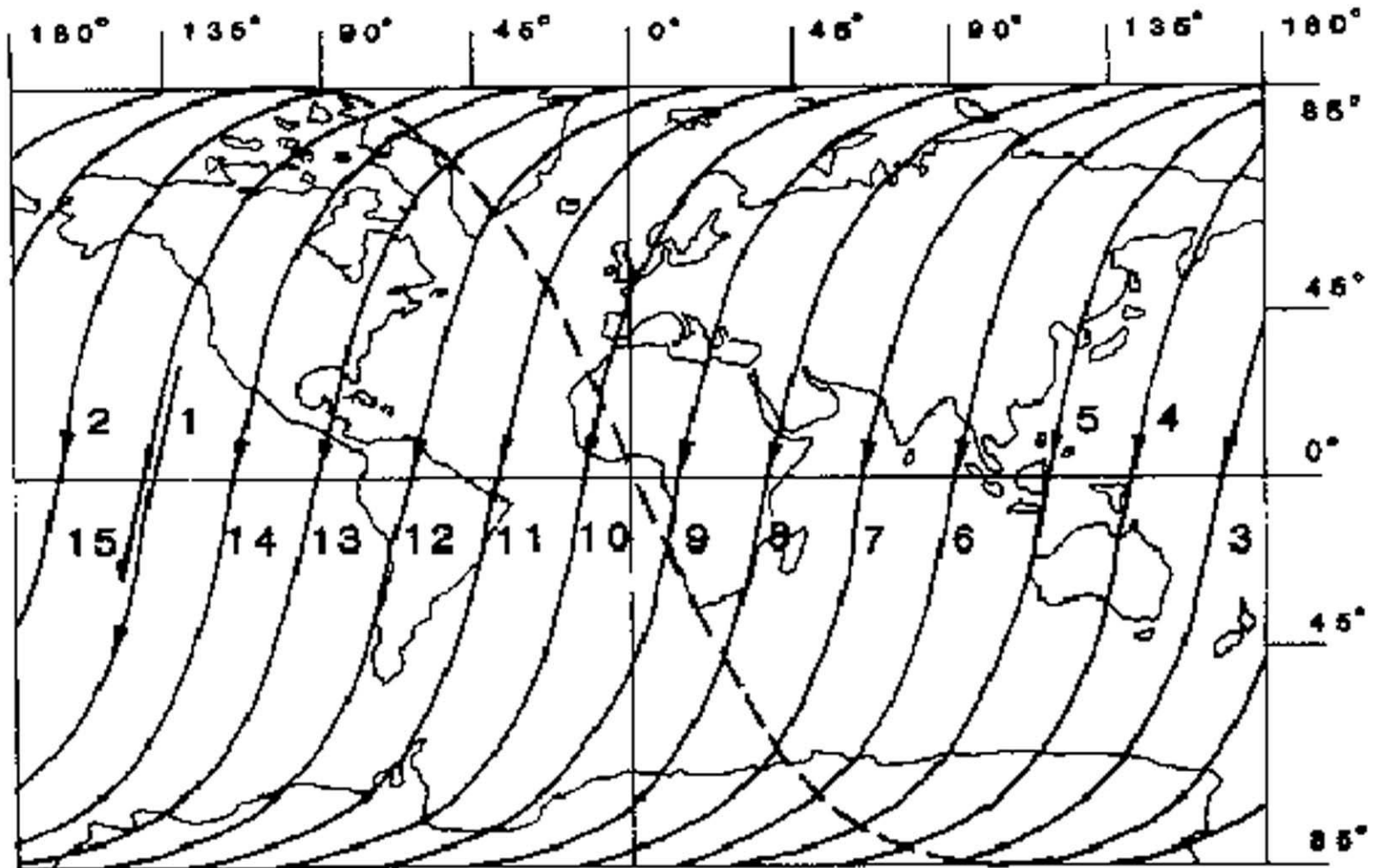

FIGURE 6.1. Satellite orbits. Left: Definitions. Right: Schematic representation of a sun-synchronous orbit.

Έχνη Δορυφόρου ηλιοσύγχρονης τροχιάς

Εφαρμογές Δορυφόρων Πολικής Τροχιάς

- ✓ Περιβαλλοντικές εφαρμογές
- ✓ Εφαρμογές μελέτης και πρόγνωσης του κλίματος
- ✓ Μετρήσεις της θερμοκρασίας επιφάνειας Θάλασσας
- ✓ Εφαρμογές σε σχέση με τη δυναμική των ωκεανών
- ✓ Καταγραφή ηφαιστειακών δραστηριοτήτων
- ✓ Εντοπισμός και παρακολούθηση δασικών πυρκαγιών
- ✓ Ανάλυση της παγκόσμιας βλάστησης
- ✓ Έρευνα και διάσωση

Παραδείγματα Γεωστάσιμων Δορυφόρων :

Meteosat

- Μετεωρολογικός Δορυφόρος (1977-2004) Ευρώπη
- Ανιχνεύει ακτινοβολία :
  - ✓ Ορατό
  - ✓ Περιοχή απορρόφησης υδρατμών
  - ✓ Θερμικό υπέρυθρο
- Σάρωση του γήινου δίσκου κάθε 30 λεπτά

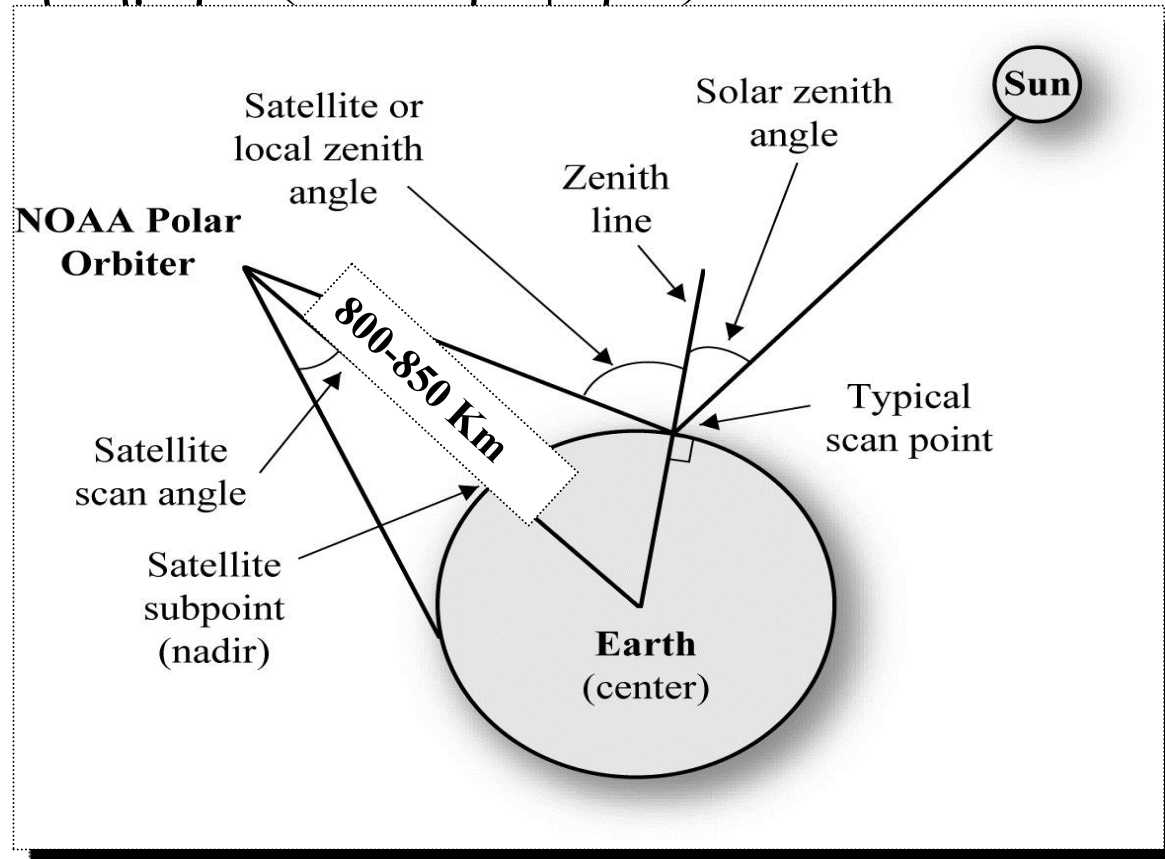
Παραδείγματα Γεωστάσιμων Δορυφόρων :

MSG

- Συνέχεια του Meteosat
- 12 φασματικά κανάλια εικόνας
- Δημιουργία εικόνων κάθε 15 λεπτά
- Αποτελείται από 3 κύρια μέρη :
  - ✓ Ραδιομέτρο εικόνας (ορατό – υπέρυθρο φάσμα)
  - ✓ Εξοπλισμός επικοινωνιών του δορυφόρου
  - ✓ Υποσυστήματα υποστήριξης (προωθητήρες)

Παραδείγματα Δορυφόρων Πολικής Τροχιάς: NOAA

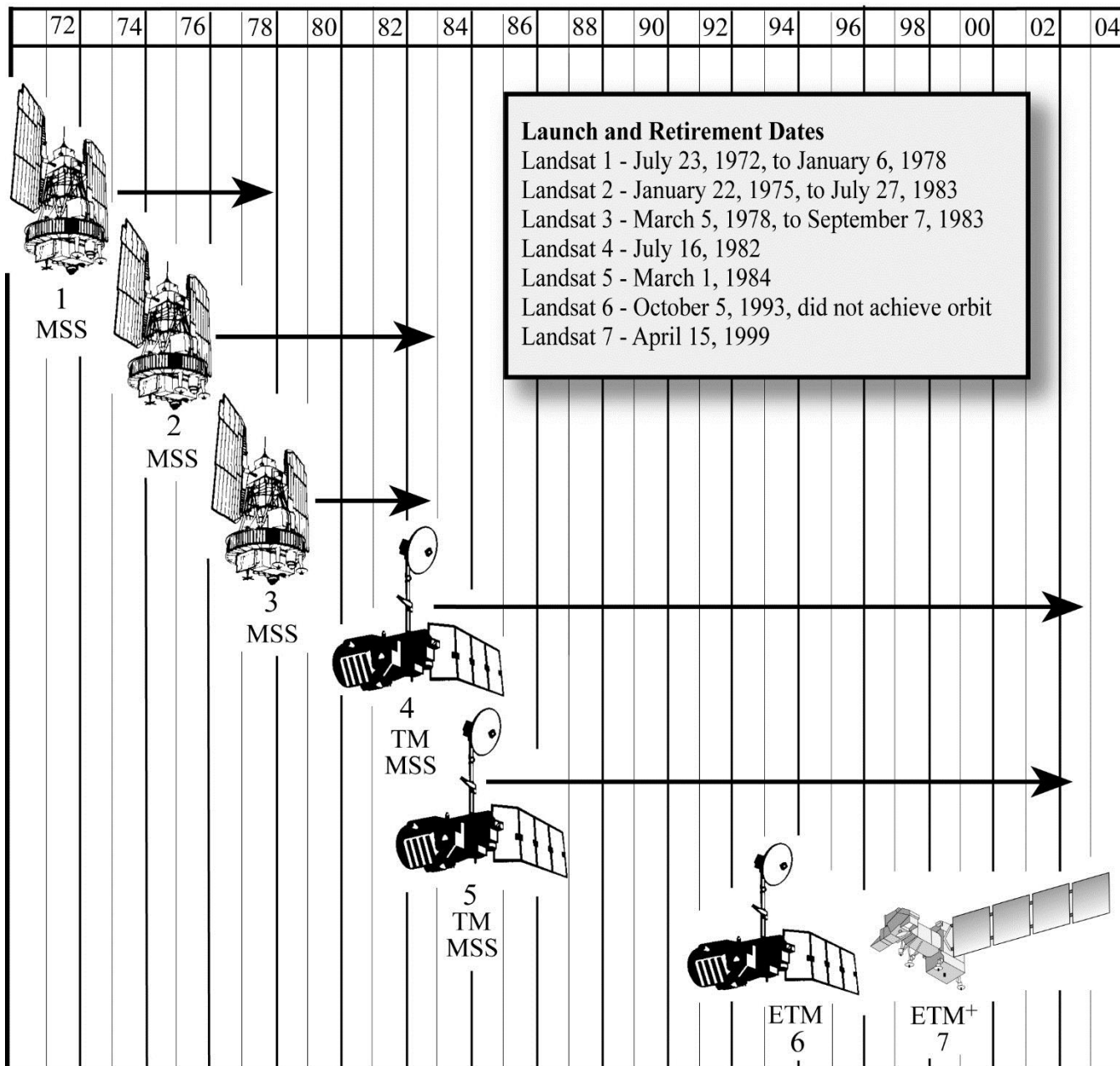
- Περιβαλλοντικοί/μετεωρολογικοί : Μελέτη ωκεανών – ατμόσφαιρας-επιφάνειας της γης
- Διακριτική Ικανότητα 1,1 Km
- Κάλυψη της γης 2 φορές την ημέρα (δύο δορυφόροι)

Παραδείγματα Δορυφόρων Πολικής Τροχιάς: NOAA

- Το Ραδιόμετρο AVHRR (Advanced Very High Resolution Radiometer) καταγράφει : Παγκόσμια βλάστηση – Θερμοκρασία επιφάνειας θάλασσας – κάλυψη από πάγους
- Χαρακτηριστικά των καναλιών του AVHRR :
  - 1 : 0,58-0,68 (Ορατό) Καταγραφή των περιοχών με νέφη
  - 2 : 0,727 – 1 (Near infrared) Διαχωρισμός ξηράς-ύδατος, βλάστηση
  - 3A : 1,58-1,64 } (υπέρυθρη ακτινοβολία) Ανακλώμενη, εκλυόμενη
  - 3B : 3,55-3,93 } ακτινοβολία
  - 4, 5 : 10,3 – 12,5 (infrared ακτινοβολία) Θερμοκρασία επιφανειών ξηράς, θάλασσας

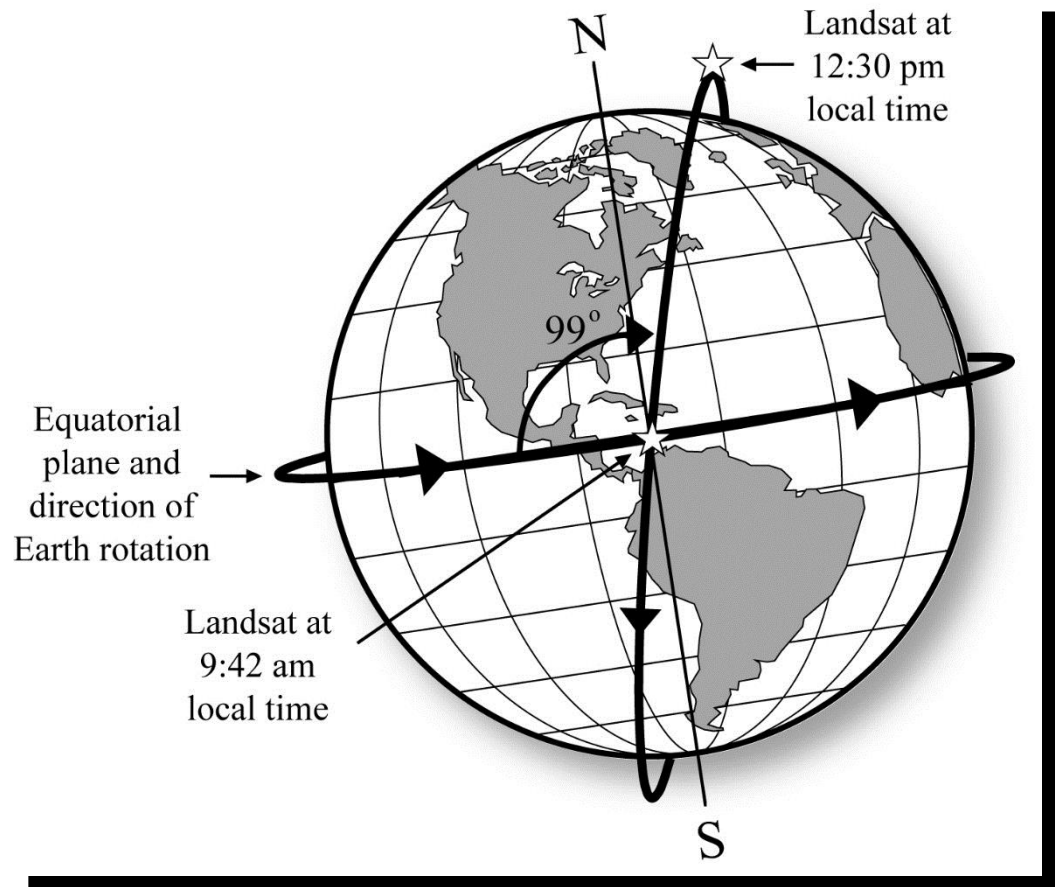
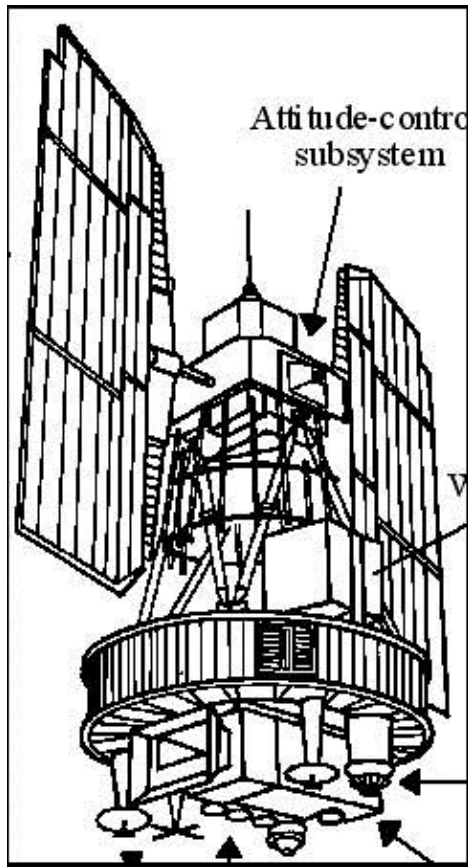
Παραδείγματα Δορυφόρων Πολικής Τροχιάς :Landsat

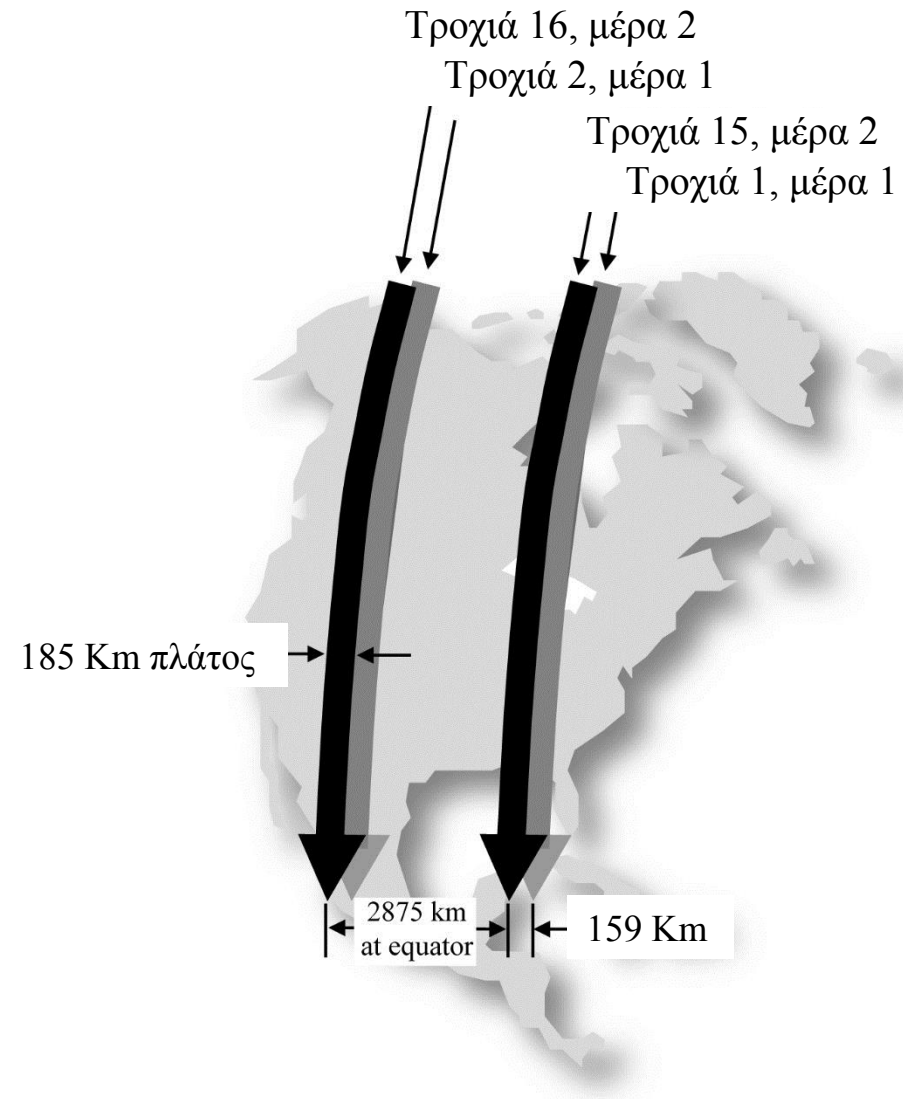
Χαρακτηριστικά των LANDSAT

	Landsat MSS		Landsat 4, 5 TM	
Landsat Πολυφασματικός Σαρωτής (MSS) και Landsat Θεματικός Χαρτογράφος (TM)	Κανάλια	Μήκος Κύματος μm	Κανάλια	Μήκος Κύματος μm
	4	0.5-0.6	1	0.45 – 0.52: Χαρτογράφηση παράκτιων υδάτων
	5	0.6-0.7	2	0.52 – 0.60: Ανιχνευση ανθρώπινων κατασκευών, Διαχωρισμό βλάστησης
	6	0.7-0.8	3	0.63- 0.69 : Τύποι βλάστησης
	7	0.8-1.1	4	0.76 – 0.90 : Καθορισμός βιομάζας
	8 (Landsat 3)	10.4-12.6	5	1.55 – 1.75 : Προσδιορισμός της υγρασίας, διαχωρισμός νεφών, χιονιού, πάγου
			6	10.40 – 12.50 : Θερμική χαρτογράφηση
			7	2.08 – 2.35 : Γεωλογικοί σχηματισμοί
Χωρ. ΔΙ	79X79 m για 4-7 240X240 m για το 8		30X30 m για 1-5, 7 120X120 m για το 6	
Ραδ. ΔΙ	0 - 63		0 - 255	
Χρ. ΔΙ	18 μέρες		16 μέρες	
Υψος	919 Km		705 Km	
Κάλυψη	185 Km		185 Km	

Landsat Πολυφασματικό Σύστημα Καταγραφής (MSS)

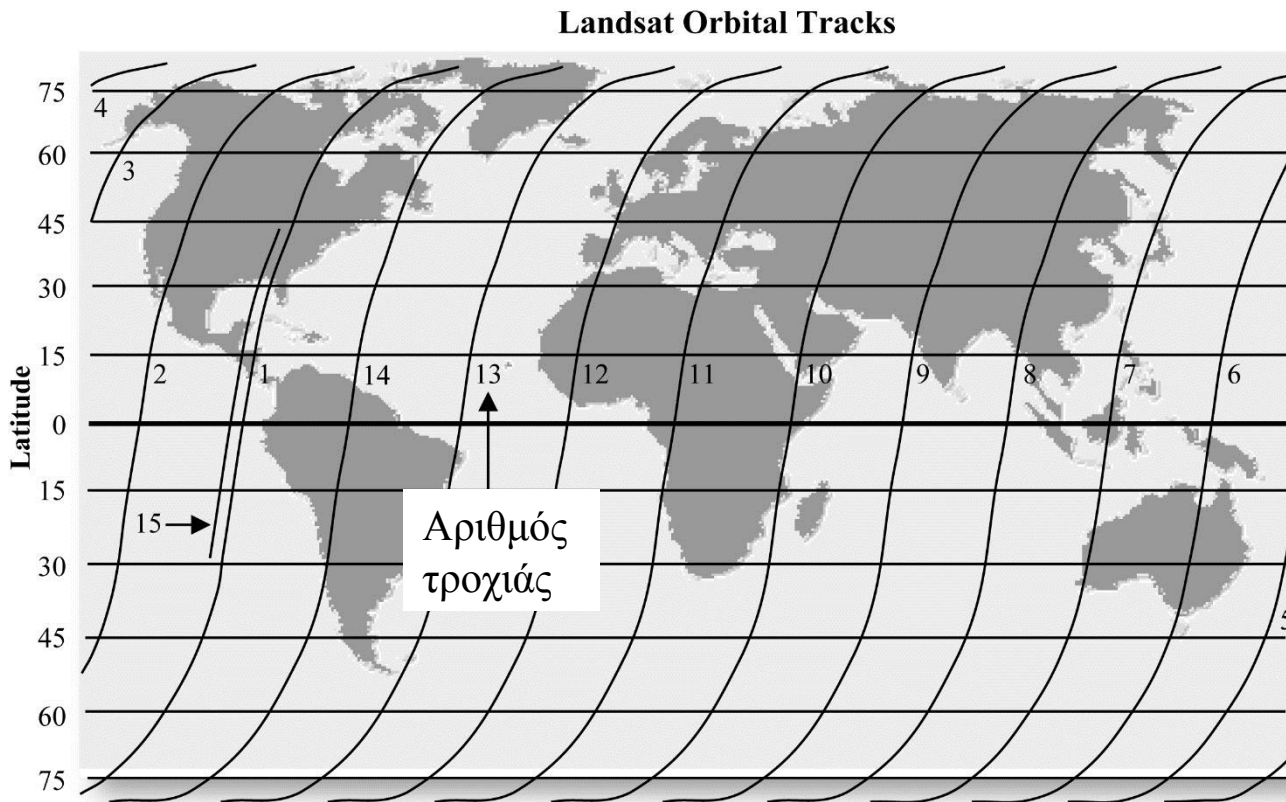

Τροχιά του Landsat (MSS)

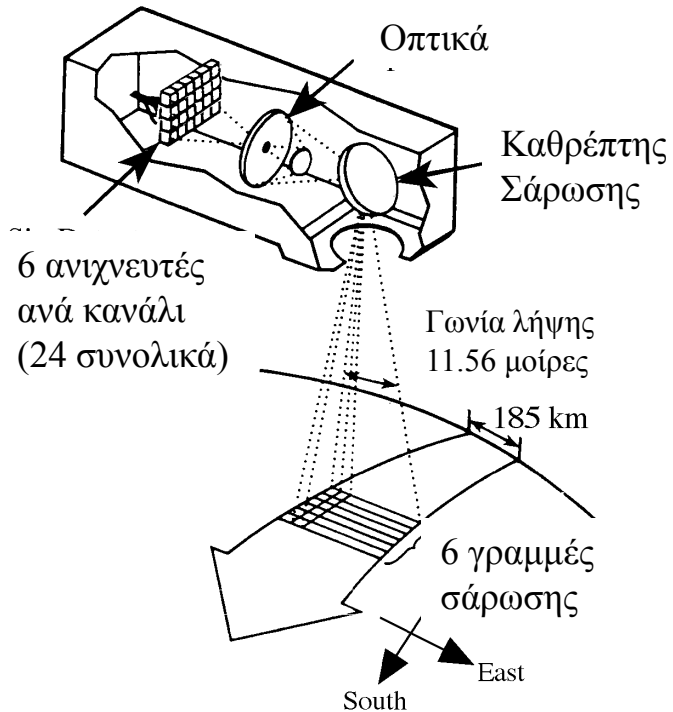
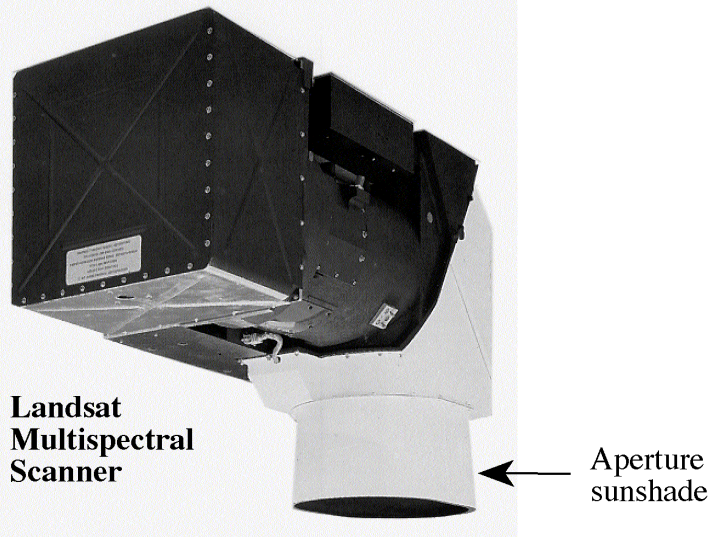

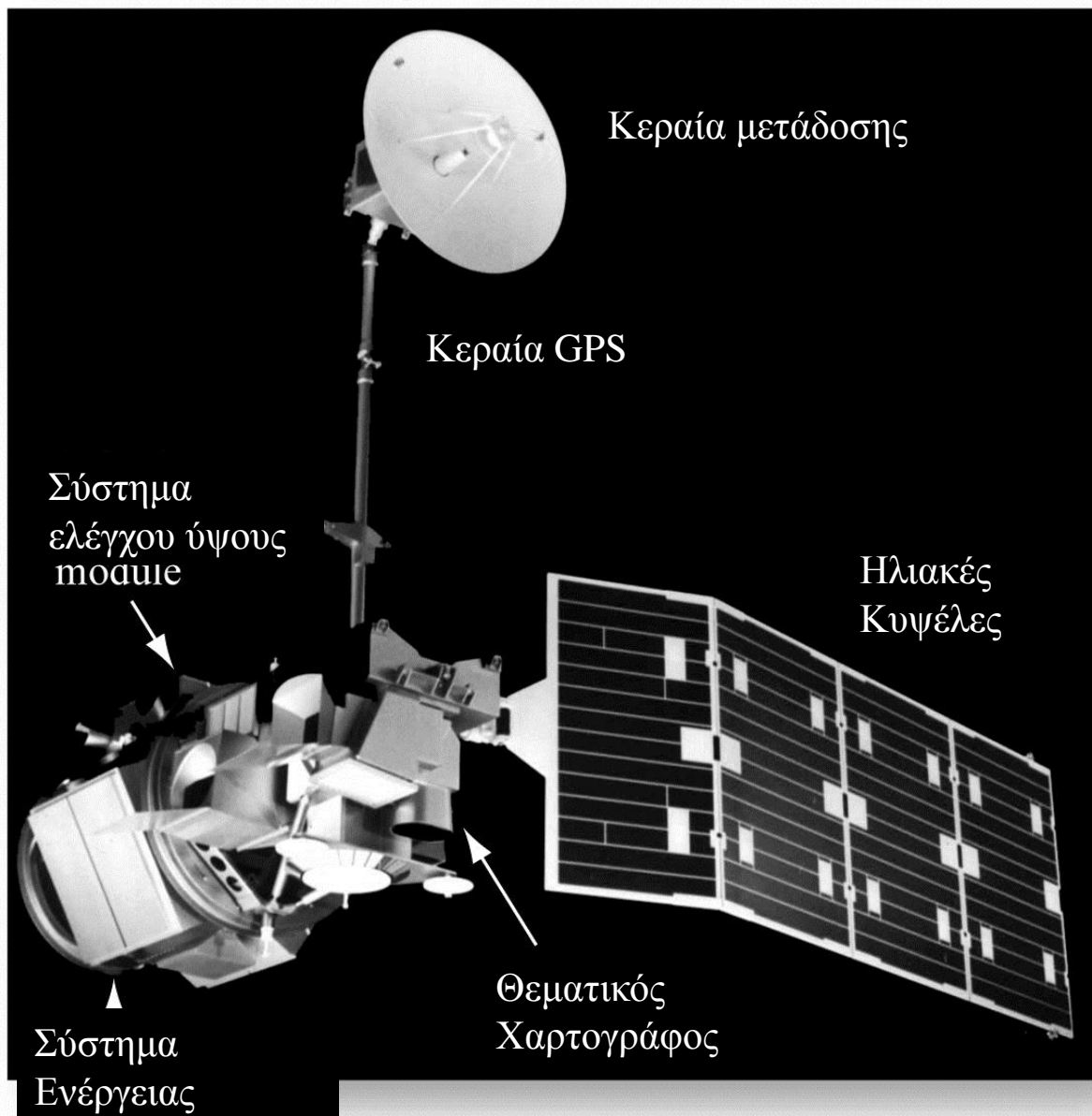
Ύχνη τροχιών Landsat 1, 2, or 3 κατά τη διάρκεια μιας μέρας

Τα μέρη του Landsat Multispectral Scanner (MSS)

Τα μέρη του Landsat TM 4 & 5

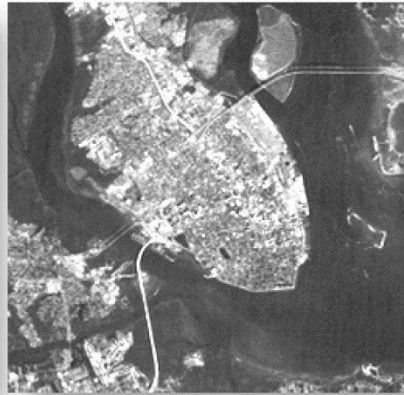
Landsat 5 Thematic Mapper Data of Charleston, SC

a. Band 1.

b. Band 2.

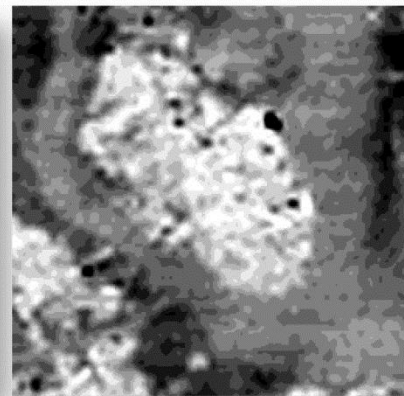
c. Band 3.

d. Band 4.

e. Band 5.

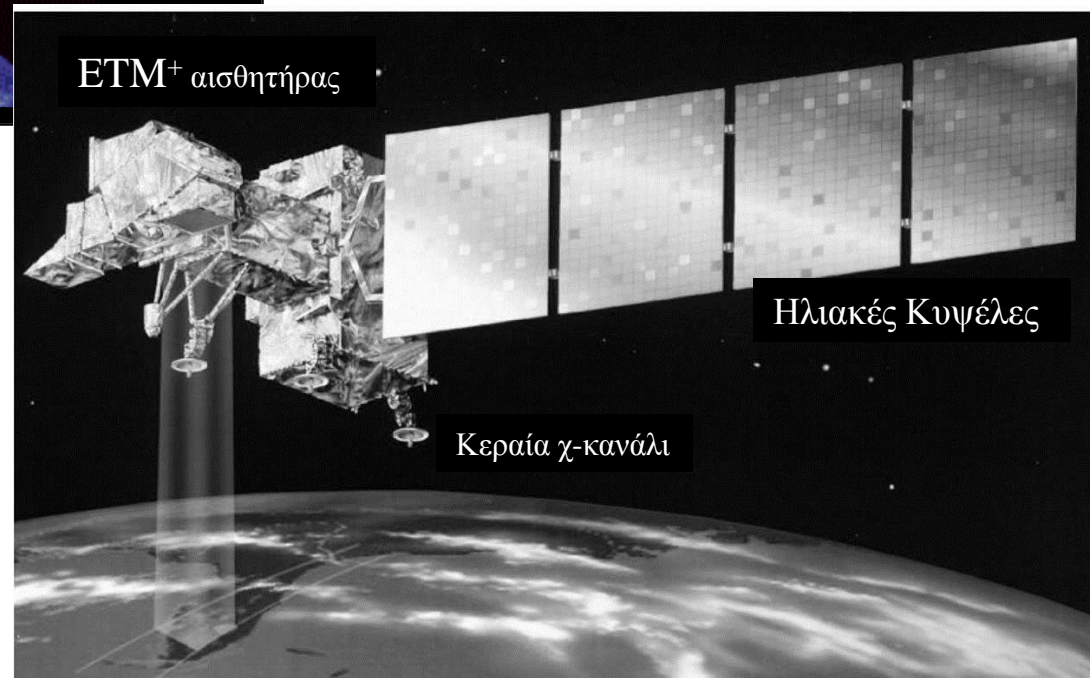
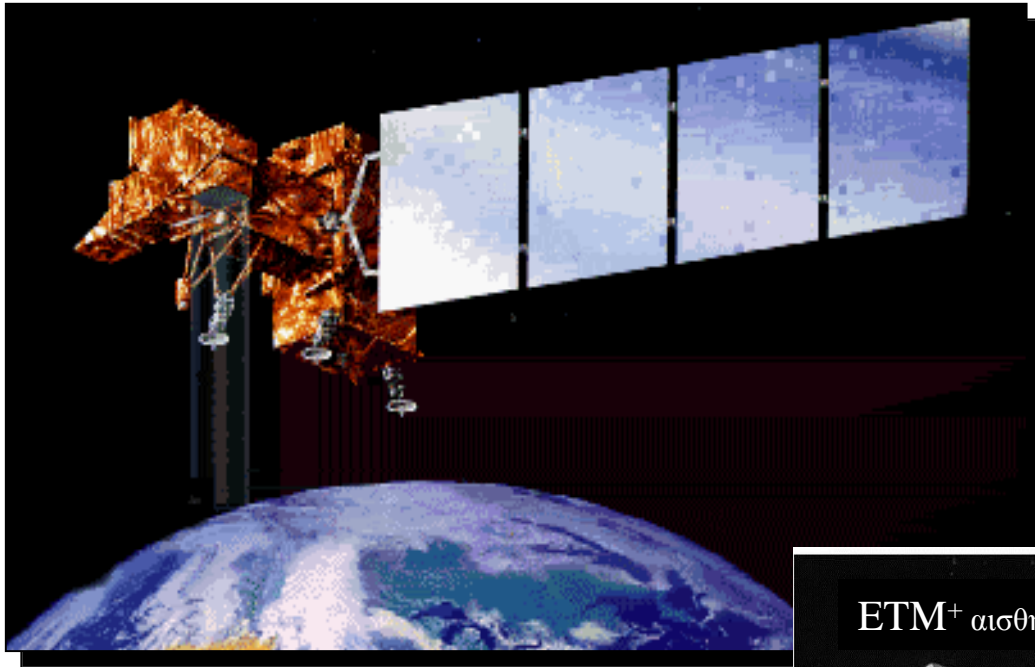
f. Band 6 (thermal infrared).

g. Band 7.

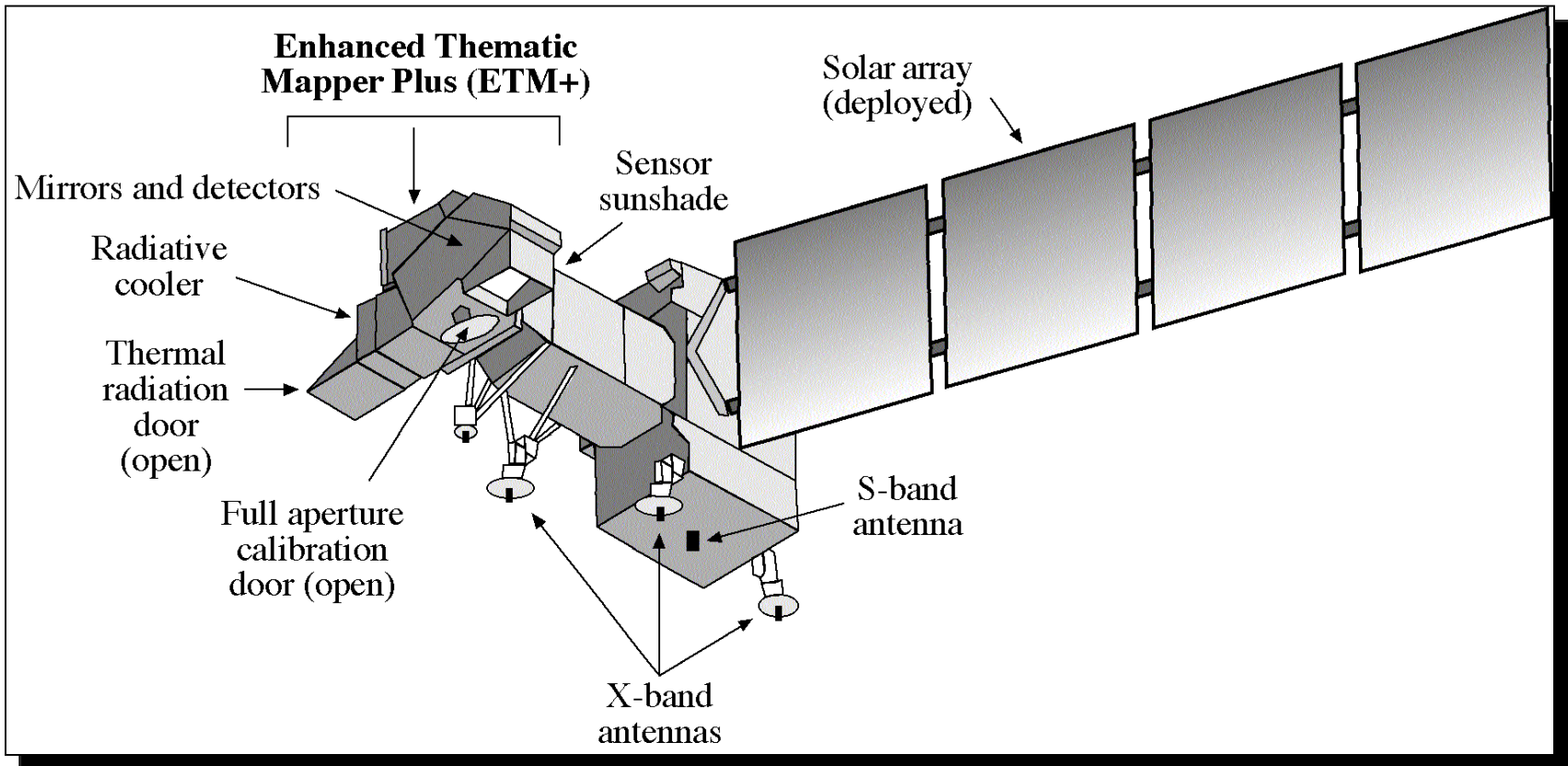
7 κανάλια του Landsat TM
(Thematic Mapper) Charleston,
3/1/1994

Landsat 7 Enhanced Thematic Mapper Plus (ETM+)

Απεικόνιση του Landsat ETM⁺ Enhanced Thematic Mapper Plus

Landsat 7: Λάρισα, 30 x 30 m, 8/2002 (Κανάλια 4,3,2 = RGB)

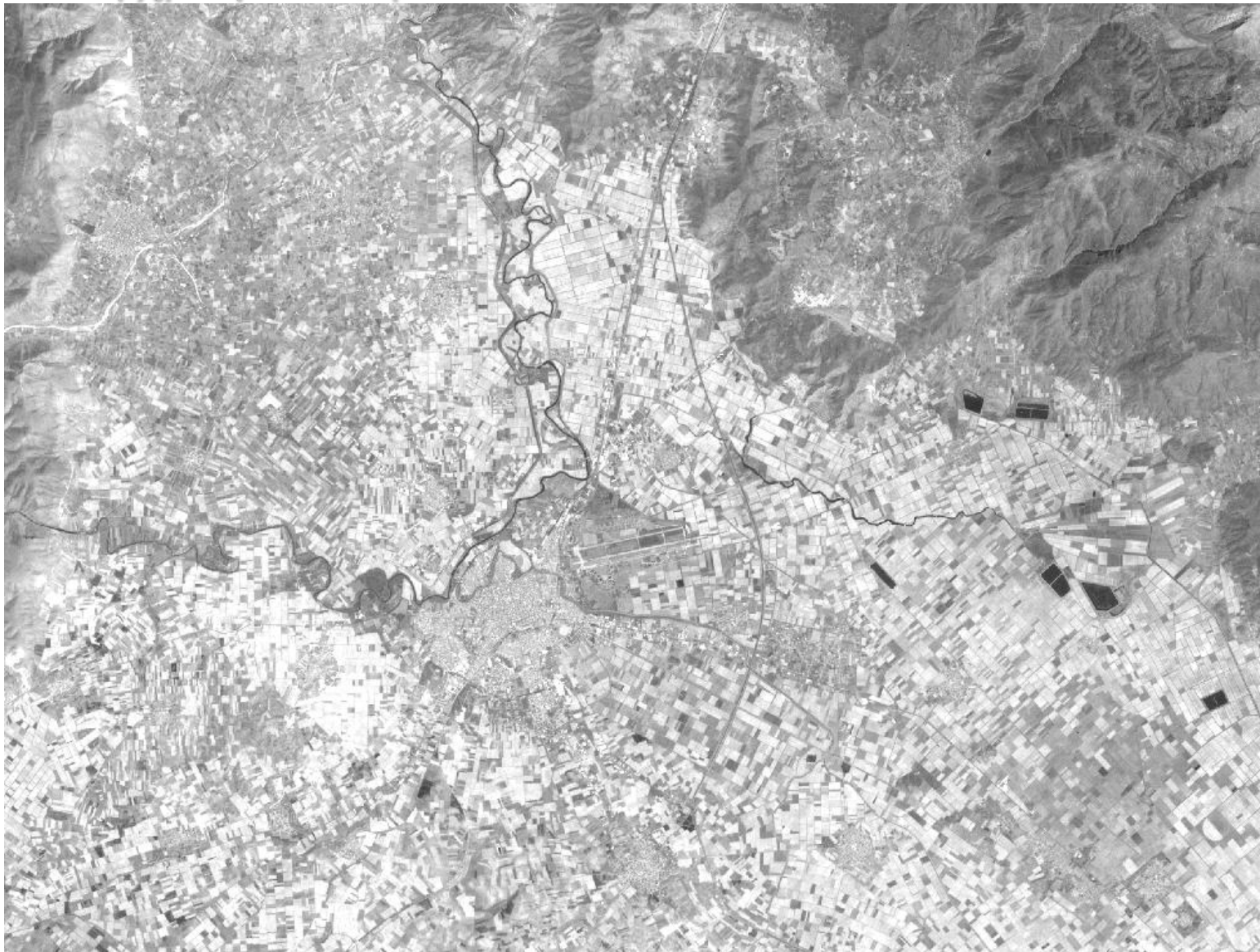
Landsat 7: Λάρισα, 30 x 30 m, 8/2002 (Κανάλια 7,4,2 = RGB)

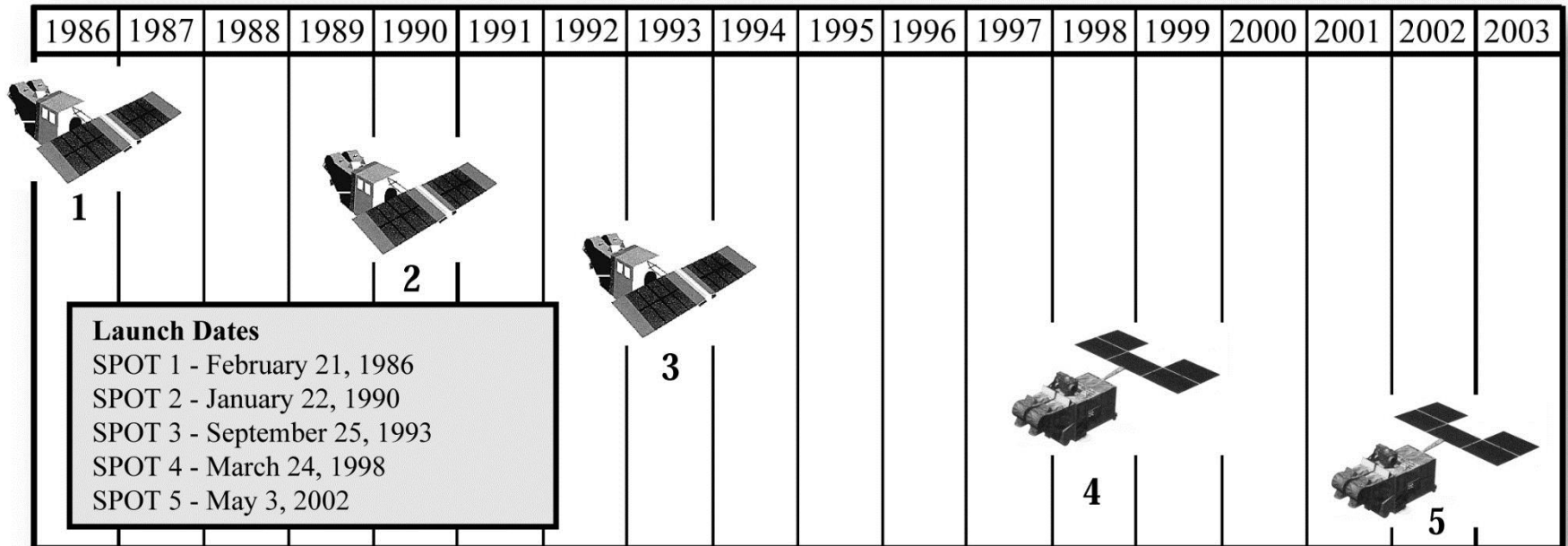
Landsat 7: Λάρισα, 15 x 15 m, 8/2002

Παγχρωματική

Παραδείγματα Δορυφόρων Πολικής Τροχιάς : SPOT

SPOT : System Pour L' Observation de la Terre

Δυνατότητες του SPOT

- Χαρτογράφηση
  - ✓ Γεωργικών καλλιεργειών
  - ✓ Γεωλογικών σχηματισμών
  - ✓ Τύπων κάλυψης γης
- Παρακολούθηση οικολογικών καταστροφών
- Δημιουργία τρισδιάστατων εικόνων :

Υψομετρικής πληροφορία

Χαρακτηριστικά Δορυφορικών Δεδομένων: **SPOT**

SPOT 1,2,3

- Χωρική Διακριτική Ικανότητα :
Πολυφασματική εικόνα: 20X20 μέτρα
Παγχρωματική εικόνα: 10X10 μέτρα
- Χρονική Διακριτική Ικανότητα: 26 μέρες (δυνατότητα κάθε 4 τρεις μέρες πλάγια λήψη)
- Αριθμός καναλιών: 3

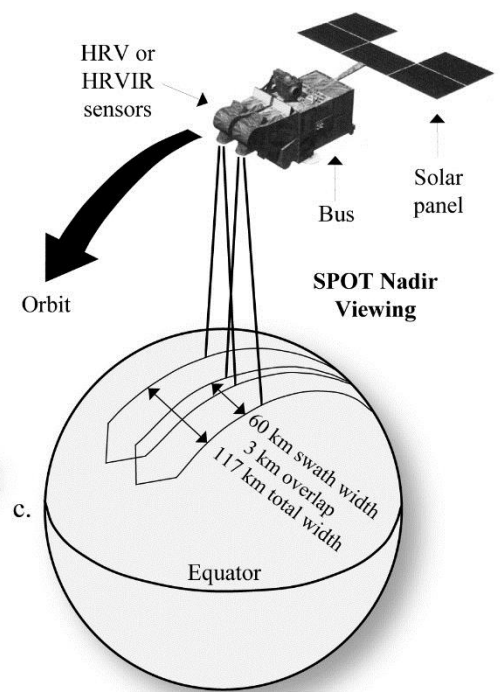
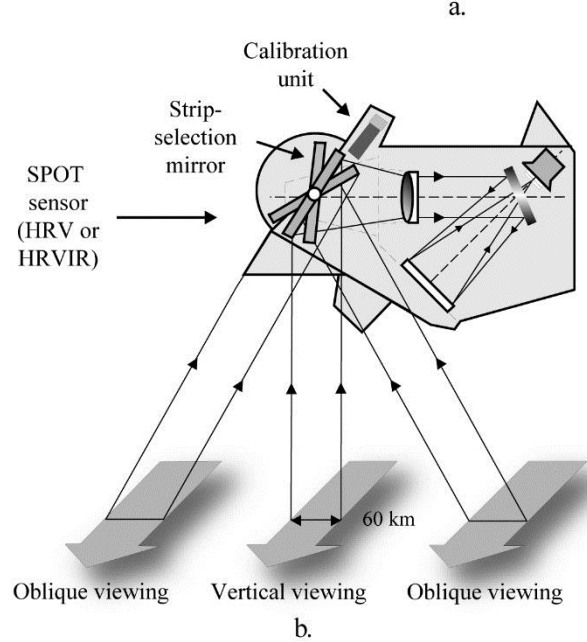
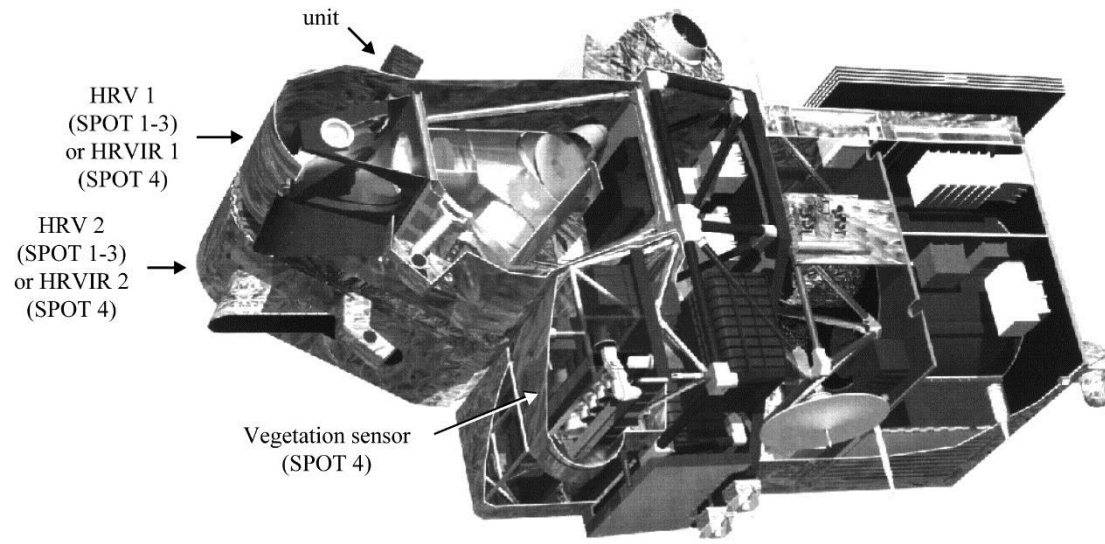
SPOT 4 : Επιπλέον κανάλι στο μέσο υπέρυθρο

SPOT 5: Παγχρωματική εικόνα: Χωρική Διακριτική Ικανότητα 2.5 μέτρα

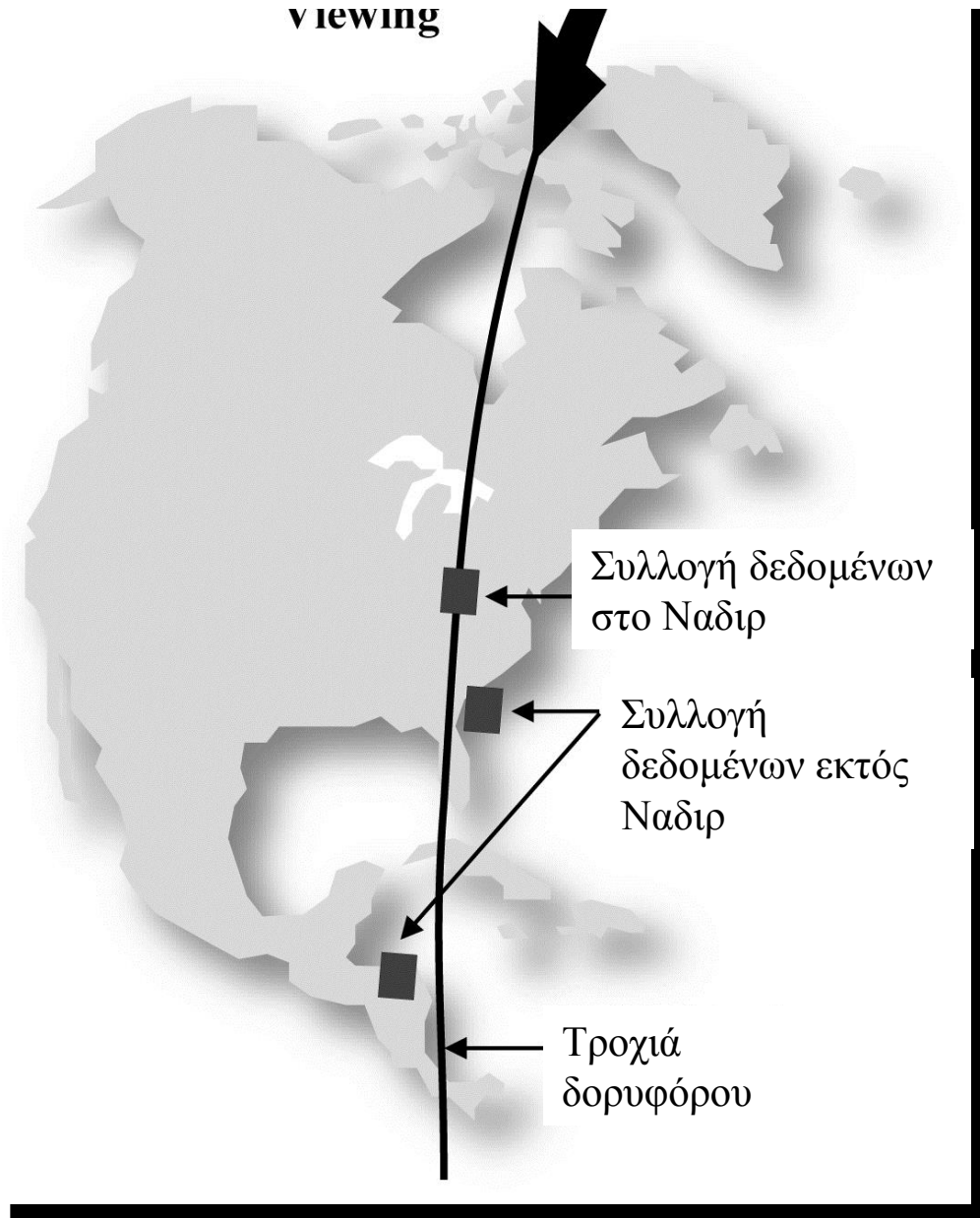
Χαρακτηριστικά των καναλιών: **SPOT**

Κανάλια	Μήκος Κύματος μm	Εφαρμογές
Κανάλι 1	0.50 – 0.59 (πράσινο)	Πράσινη ακακλώμενη ακτινοβολία
Κανάλι 2	0.61 – 0.68 (κόκκινο)	Διάκριση ειδών φυτών. Οριοθέτηση εδαφών & γεωλογικών μορφών
Κανάλι 3	0.79 – 0.89 (ύπερυθρο)	Ευαίσθητο στην ποσότητα βιομάζας Αναγνώριση Καλλιεργειών Χαρτογράφηση έδαφος/νερού

Συστατικά μέρη του Δορυφορικού συστήματος SPOT

SPOT : Καταγραφή εικόνων εκτός Ναδιρ

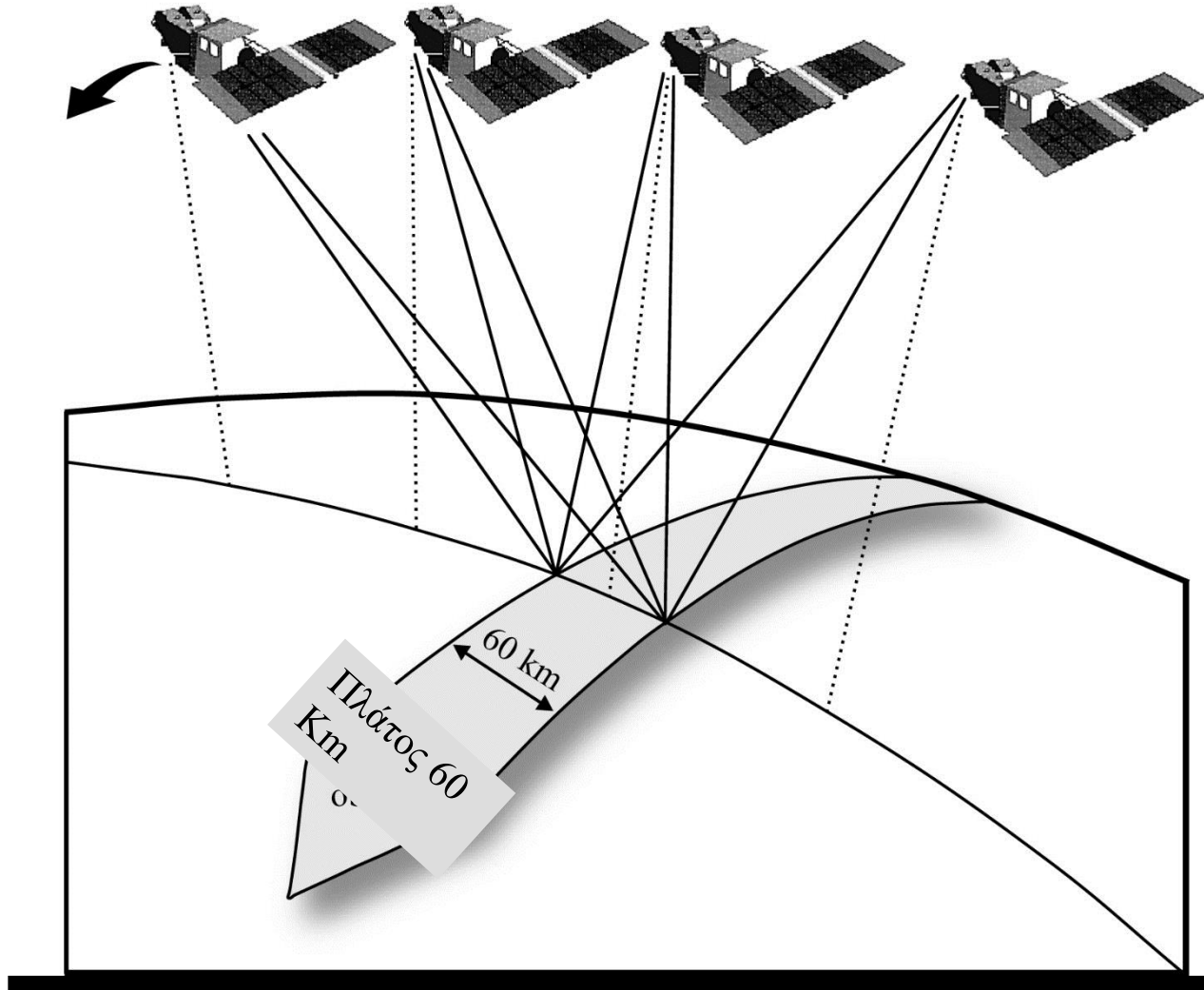

SPOT : Καταγραφή εικόνας εκτός Ναδίου

One pass on days: D + 10   D + 5

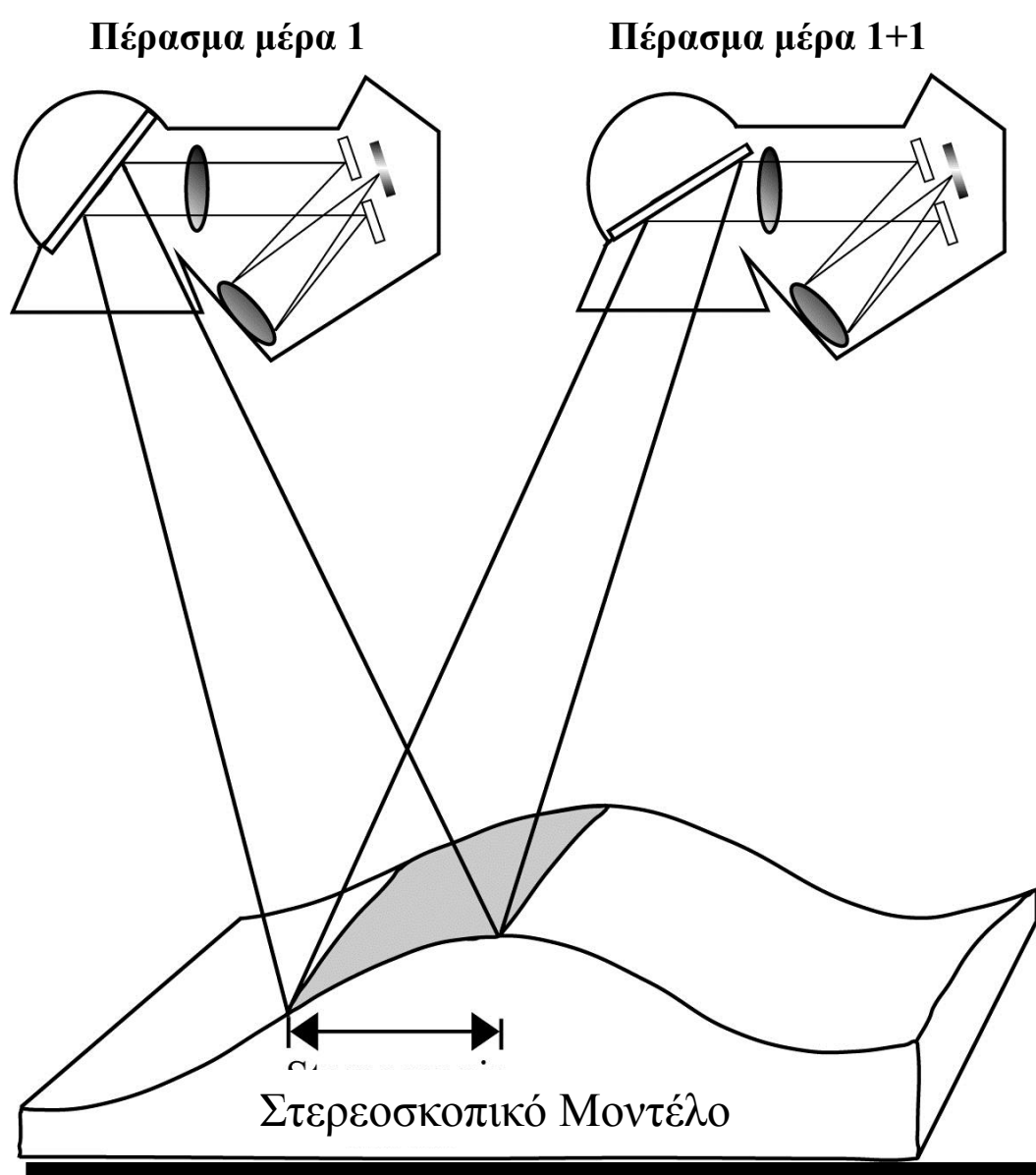
D

D - 5

SPOT : Ικανότητα Στερεοσκοπικής Παρατήρησης

a. Landsat Thematic Mapper Band 3 (30 x 30 m) February 3, 1994

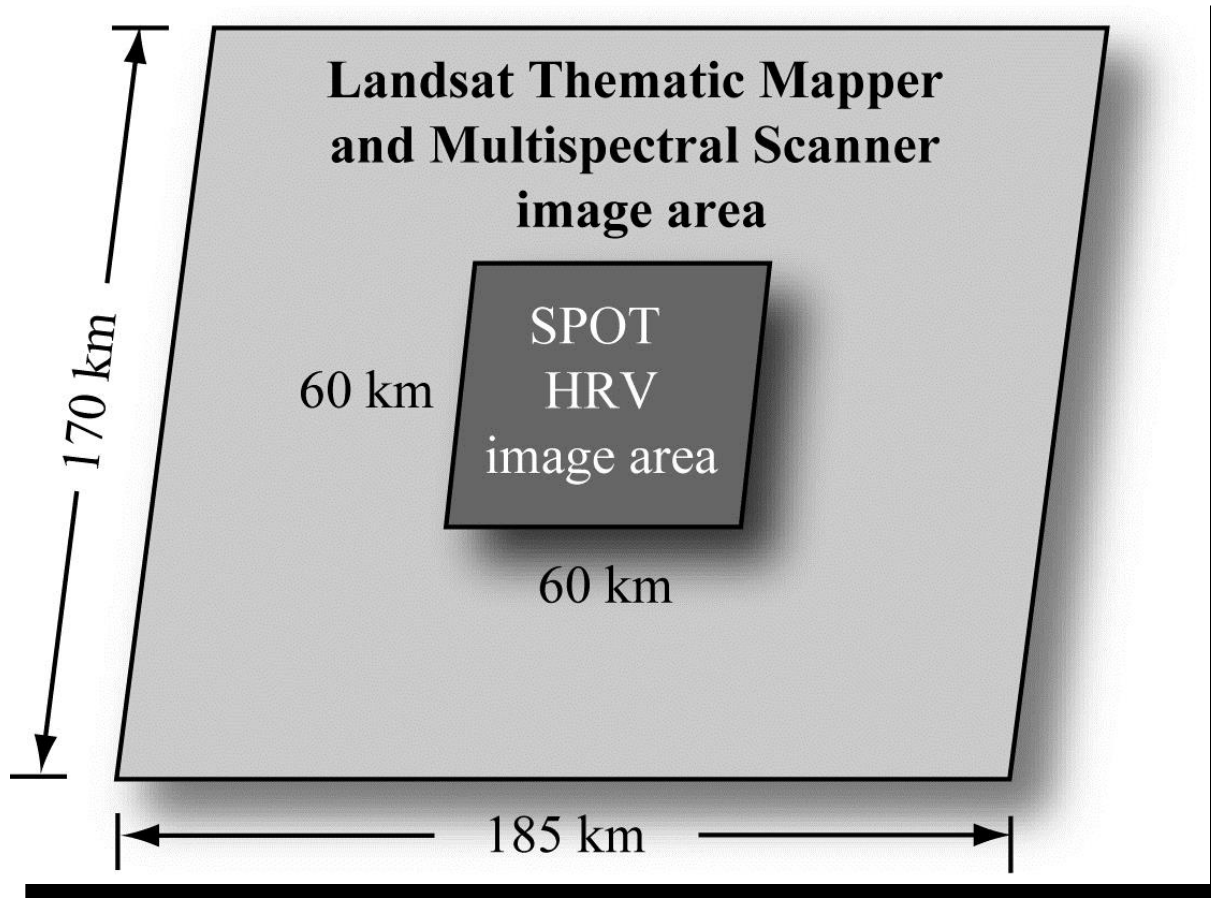
Landsat TM 30 x 30 m Κανάλι 3

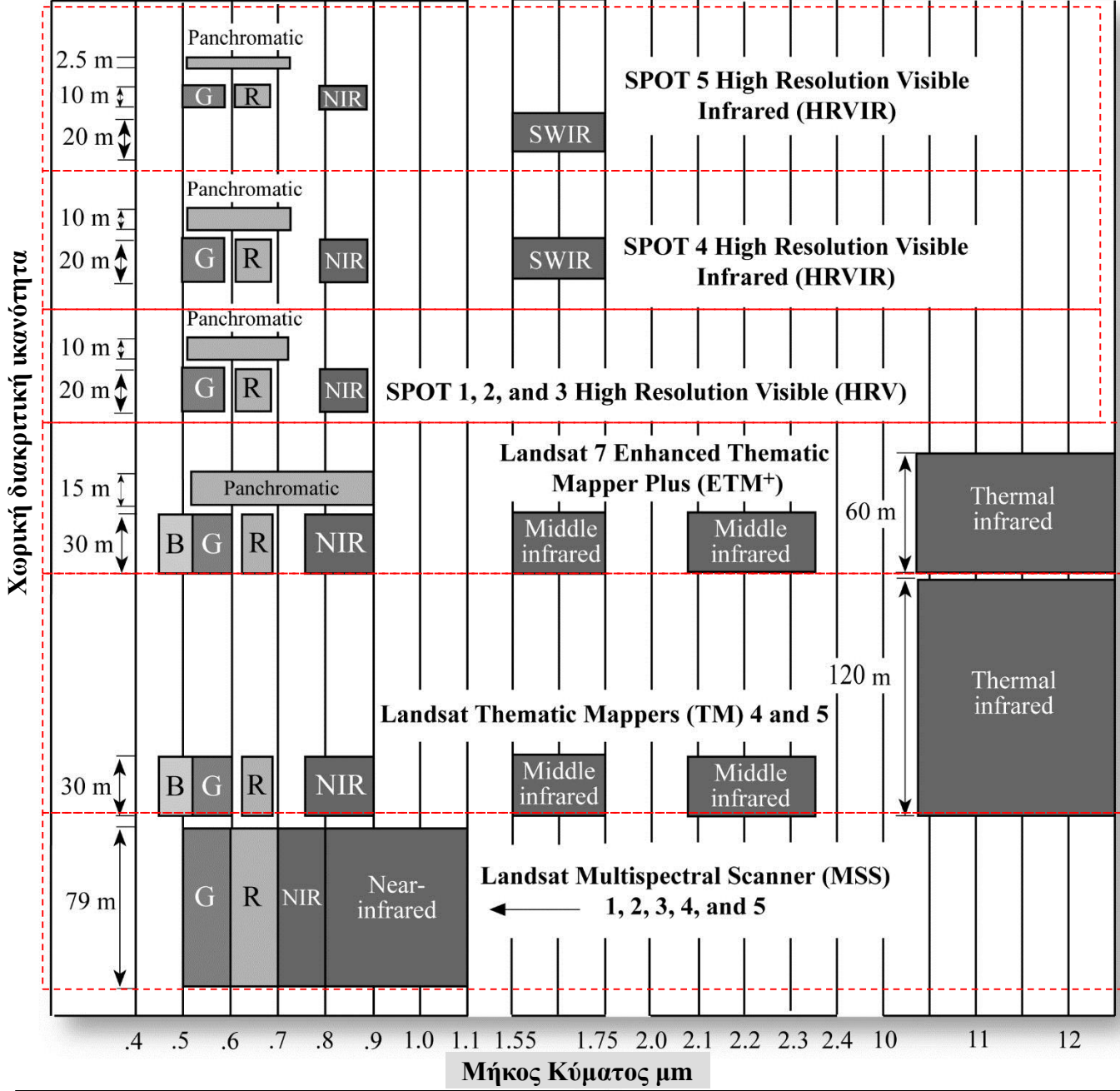
b. SPOT HRV Panchromatic Band (10 x 10 m) January 10, 1996

SPOT 10 x 10 m Πανχρωματική

Γεωγραφική κάλυψη της επιφανείας της γης από τα συστήματα SPOT HRV and Landsat TM

Χωρική – Φασματική Διακριτική Ικανότητα των : Landsat - Spot

Spot

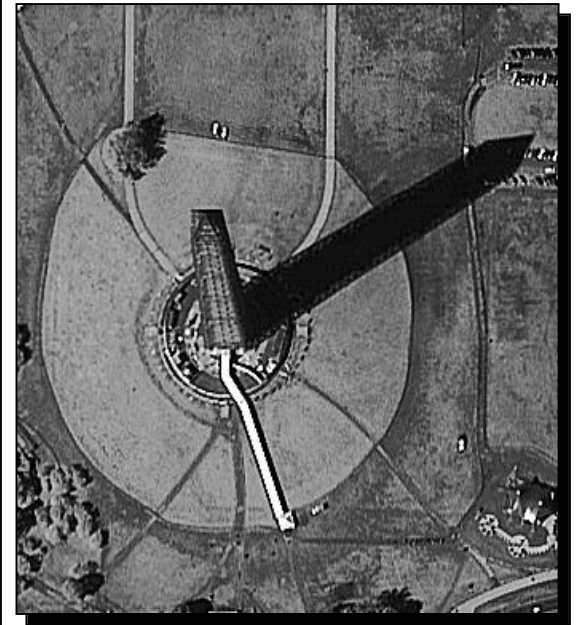
Δορυφόρος ΙΚΟΝΟΣ

- Χρονική Διακριτική Ικανότητα : 11 ημέρες (3 μέρες με πλάγια λήψη)
- Ραδιομετρική διακριτική ικανότητα : 11- bit (2048 διαβαθμίσεις)
- Εύρος κάλυψης τροχιάς : 11 Km
- Ύψος τροχιάς : 682 Km

Κανάλι	Μήκος Κύματος μm	Διακριτική ικανότητα
Blue	0.45-0.52	4 m
Green	0.52-0.60	4 m
Red	0.63-0.70	4 m
Near IR	0.76-0.85	4 m
Πανχρωματικό	0.45-0.90	1 m

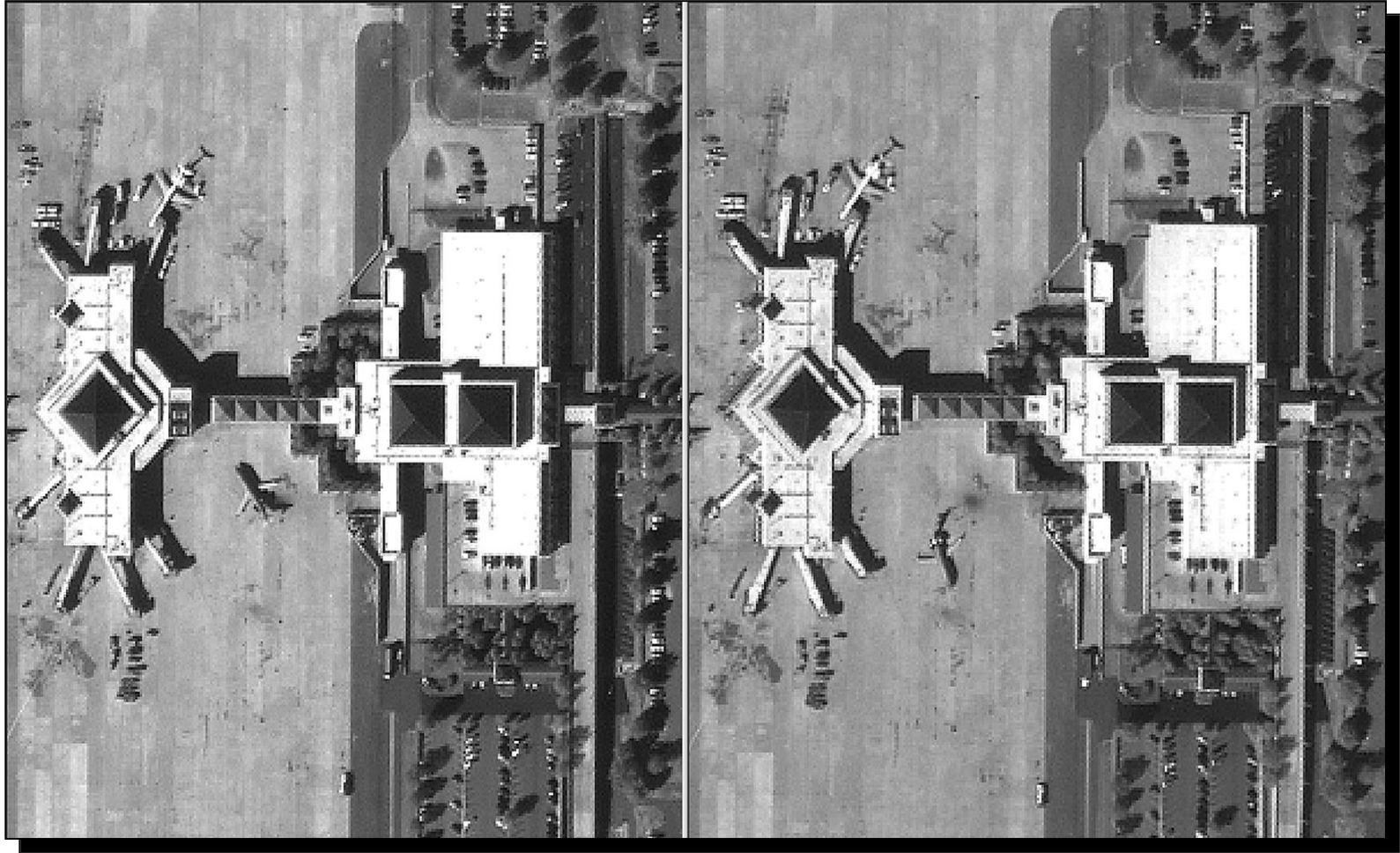

IKONOS : Παγχρωματικές εικόνες : Washington, DC

1 x 1 m χωρική διακριτική ικανότητα

ΙΚΟΝΟΣ στερεοζεύγος του αεροδρομίου της Columbia

IKONOS : πόλη Columbia, 28/10/ 2000

Πανχρωματική 1 x 1 m

Σύνθεση: Πανχρωματική-
Πολυφασματική 4 x 4 m ⁴⁴

SENTINEL-2

- **Sentinel-2A**   23 June 2015
- **Sentinel-2B**   7 March 2017

Multi-spectral instrument (MSI): 13 spectral channels

- Visible/Near infrared (VNIR)
- Short wave infrared spectral range (SWIR).

SENTINEL-2A Orbital Characteristics

Orbit: Sun-synchronous

Altitude: 786 Km

Dynamic Range: 12 bit,

Repeat Cycle : 10 days with one satellite, and 5 days with 2 satellites (2A &2B)

SENTINEL-2

13 spectral bands

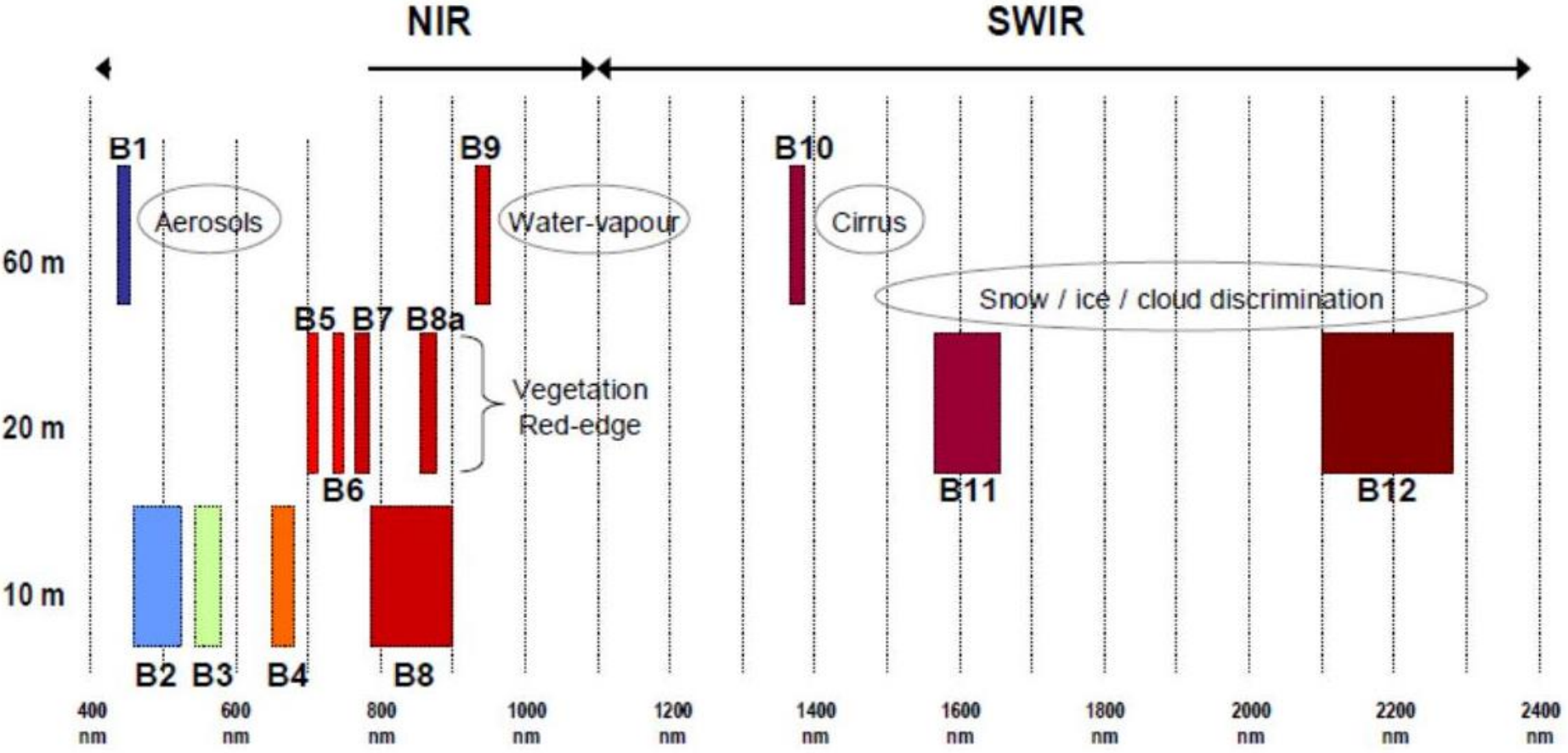

Figure 1: MSI Spectral-Bands versus Spatial Resolution

SENTINEL-2

13 spectral bands

- **4 bands at 10m:** blue (490nm), green (560nm), red (665nm) and near infrared (842nm).
- **6 bands at 20m:**
  - 4 narrow bands for vegetation characterisation (705nm, 740nm, 783nm and 865nm)
  - 2 larger SWIR bands (1610nm and 2190nm) for applications such as snow/ice/cloud detection or vegetation moisture stress assessment.
- **3 bands at 60m:** mainly for cloud screening and atmospheric corrections (443nm for aerosols, 945 for water vapour and 1375nm for cirrus detection)

SENTINEL-2

Physical band	Band index	Pixel resolution (m)	Central wavelength (nm)
B1	0	60	443
B2	1	10	490
B3	2	10	560
B4	3	10	665
B5	4	20	705
B6	5	20	740
B7	6	20	783
B8	7	10	842
B8A	8	20	865
B9	9	60	945
B10	10	60	1375
B11	11	20	1610
B12	12	20	2190

SENTINEL-2

- Product Levels

Type	Processing Level	Outline Description	Granularity	Intended Users
S2HKTM	N/A	Sentinel-2 spacecraft Housekeeping telemetry in Transfer Frame format	One entire downlink pass (downlink dependent)	FOS
S2MSI0	0	MSI raw-image-data (compressed) in raw ISP format	Per detector and on-board scene 25km across-track 23km along-track	MSI instrument Experts PDGS internal users
S2MSI1A	1A	MSI uncompressed raw image data with spectral bands coarsely coregistered and appended Ancillary data	Per detector and along-track onboard scene size: 25km across-track 23km along-track	Not distributed to external users
S2MSI1B	1B	Radiometrically corrected (calibrated) MSI image data with spectral bands coarsely co-registered and refined geometric model appended but not applied	Along-track band co-registration is performed	Expert End Users
S2MSI1C	1C	Ortho-rectified and UTM geocoded Top-of- Atmosphere Reflectance with sub-pixel multispectral and multi-date registration	One 100x100km UTM Tile covered within one orbit	General End Users
S2MSI2Ap	2A	Bottom-of-Atmosphere multi-spectral reflectance in S2MSI1C geometry (orthorectified & UTM)		

Table 2-2: Sentinel-2 product levels and main characteristics